

[violentia]

Resposta poètica a la
Llei de Seguretat Ciutadana

Maria Giró Coll
Treball Final de Grau
Facultat de Belles Arts

Maria Giró Coll, 2018

NiUB: 16483261

Treball final de Grau

Grau en Belles Arts

Facultat de Belles Arts

Universitat de Barcelona

ÍNDEX

Abstract, 3

I

Resposta poètica:

Introducció, 7

La violència i la llei, 10

Objectius, 14

Metodologia, 16

La censura a l'Estat espanyol, 20

II

Antecedents:

Passar de llarg, el col·lectiu i el mapa, 28

Material de carrer:

Primeres idees, 34

Propostes expositives:

Més dies del compte II, 50

Aquí hay, 54

Pero no solo, 56

III

Conclusions, 62

Referències, 69

Abstract

El següent treball s'articula en forma de reposta a la Llei de Seguretat Ciutadana, simbòlicament, com a reflex d'allò limitador de la llibertat d'expressió actual a l'estat espanyol. És una proposta també, de qüestionament en vers la violència sistèmica, aquella que generen les institucions de l'Estat i que hem normalitzat i integrat en la nostra quotidianitat. Així doncs, ens convida a reflexionar sobre la necessitat i la finalitat dels mecanismes de control i seguretat, a través de l'alteració dels codis de comunicació. Aquest propòsit es formalitza a través de diverses intervencions en l'espai públic i de tres instal·lacions en diferents espais expositius.

3

The following project provides an answer to the Spanish Citizen's Security Law, which is symbolically reflecting what are the current threats to freedom of speech in Spain. It is also a proposal intended to pose challenging questions concerning systemic violence. This type of violence is inflicted by state institutions and assimilated by Spanish citizenry. Therefore, this project aims to consider the implications of the security and surveillance measures through the modification in communication codes. This goal is achieved by working on multiple public space interventions and three installations in different expositive places.

I.

*Cada poema és com un missatge que introduïm
en una ampolla i deixem anar al mar.
Com el vaixell que després de navegar llargament,
entra al port sense timoner, aquest missatge arribarà
algun dia a unes mans generoses i,
si és bo, uns ulls desperts en recompondran
les lletres esborrades pel salnitre.*

-Joseba Sarrionandia, *Ni ez naiz hemengoa*, 1985-

*Me cago en Dios...*¹

I. Resposta poètica a la Llei de Seguretat Ciutadana

Introducció

El següent treball presenta una resposta poètica a un seguit de malestars produïts pel control i la limitació constant a les que estem sotmeses com a societat. Parteixo del posicionament personal en el que considero la pràctica artística com un vehicle capaç de generar qüestionament crític o prestar noves disposicions per veure allò que ens és familiar amb una altra òptica. Crec en el paper fonamental i transformador de l'art, a través del qual enriquir el teixit social, brindar noves experiències d'allò quotidià i sacsejar els ciments que estableixen l'ordre natural de les coses. Per això aquest treball està articulat en forma de resposta; una resposta a unes circumstàncies imposades amb les quals no estic d'acord. Considero que els límits de la llibertat d'expressió a l'estat espanyol estrenyen el marge d'actuació de col·lectius i organitzacions ciutadanes, aplacant qualsevol intent de resistència i desobediència que se surti dels paràmetres controlables.

1. Frase per la qual Willy Toledo va ser denunciat i investigat per un delictes d'ofensa contra els sentiments religiosos, 2018.

Cal indicar doncs, el context polític en el qual s'enmarca el treball. Any 2018, després d'una dècada travessant una crisi econòmica de caràcter global, amb el degoteig incessant de casos de frau i corrupció per part de les classes dirigents, la societat civil - el 99%-respon des del seu malestar aguditzant el clima de tensió entre la societat. Es comencen a fer efectius els intents de fragmentació del territori polític. Regions que han estat oprimides durant anys reclamen la seva independència; i de les esquerdes en surten les *feres de les cavernes*; nacionalisme, feixisme, xenofòbia i classisme. També les bases d'una monarquia imposada comencen a tremolar. Les filles de les quie van rebre la democràcia al 78 se'n fan càrrec de la trampa, i emprenen camí altre cop cap a la República. La classe política ha perdut la seva credibilitat, i quan aquesta es veu amenaçada en perdre el poder del que gaudeix, s'interposa mitjançant la violència (Hannah Arendt, 1970), sotmetent i dominant als qui representa, invertint la funció pròpia de la política.

"Si tuviéramos que caracterizar con pocas palabras la época en la que nos ha tocado vivir, habría que calificarla, sin lugar a dudas, como aquella en la que el miedo, el cinismo y el oportunismo han triunfado."

Mar Traful, *Por una política nocturna*, 2002

Personalment aquesta crisi s'ha traduït en forma de precarietat. Combinant els estudis universitaris amb un treball temporal a mitja jornada per poder concloure aquest treball i adquirir un títol universitari. Un títol que simbòlicament no es correspon amb el seu valor econòmic; ja que la inversió feta durant 4 anys – en el cas que hagués acabat la carrera en el temps previst – no garanteix la seva retribució en forma de treball. Seguir la formació és el camí per al qual accedir a una posició laboral estable; el qual significa més inversió; més treballs precaris per poder-ho pagar, més vivendes provisionals... L'angoixa que genera aquesta situació és des d'on es configura la proposta. Tot i que el treball no gira entorn a les circumstàncies personals, vull fer-hi una incidència en aquest punt del text; mostrant com el malestar abarca diferents capes del teixit social i ens impulsa a emetre respostes reaccionàries.

9

Més enllà de la situació en primera persona, el malestar s'ha estès entre la societat generant una decadència de valors per una banda, i la radicalització i actuació contundent per l'altra. Aquest panorama social tensament contingut, entre la pasivitat i l'acció directa, és el que justifica l'intensificació de mesures de vigilància en tot el nostre entorn. Així doncs, parteixo d'aquest fet a l'hora d'articular la resposta als mecanismes de seguretat i control que m'envolten. Sentint com aquest malestar general també determina decisions en la meua vida, presento el següent treball. Per una banda, s'expressa de quina forma m'arriba a mi la violència generada per l'Estat, com l'entenc i com em limita; i conseqüentment retorno com m'hi vull relacionar, i què en penso. Entenent aquesta proposta com un posicionament advers al sistema legislatiu actual.

La violència

Aquest treball parteix del concepte de violència simbòlica acunyat per Pierre Bourdieu (1999)

10

“La violencia simbólica es esa coerción que se instituye por mediación de una adhesión que el dominado no puede evitar otorgar al dominante (y, por lo tanto, a la dominación) cuándo sólo dispone para pensarlo y pensarse o, mejor aún, para pensar su relación con él, de instrumentos de conocimiento que comparte con él y que, al no ser más que la forma incorporada de la estructura de la relación de dominación, hacen que ésta se presente como natural...” (p.224/225).

la qual és present en tots els àmbits de la vida, i és materialitza en un sistema d'estructures que determinen i regulen els comportaments dels individus en cada situació. Aquesta violència invisible és acceptada de forma natural per ser un dels elements preestablerts (*habitus*²) per al correcte funcionament de la societat, de forma que el subjecte que rep aquesta violència ni tant sols n'és conscient. L'estructura que garanteix i que perpetua aquesta violència s'identifica en la forma

2. Bourdieu, P. (1997): “*El habitus es esa especie de sentido práctico de lo que hay que hacer en una situación determinada – lo que, en deporte, se llama el sentido del juego, el arte de anticipar el desarrollo futuro del juego...*” (p.40)

de l'Estat, com a dipositari del sentit comú, el qual ens ordena i distribueix en base a la nostra condició d'individus – per tant *dominats* – i estableix l'ordre el qual hem de seguir i actuar-hi en conformitat. Slavoj Žižek (2008, p.20) ens parla de la violència sistèmica a través de Lossky, aquella que s'aplica reiteradament, de forma *necessària*, per fer possible el benestar social, encara que això impliqui la precarietat d'algunes comunitats i promogui l'exclusió i creació de col·lectius marginals.

La forma d'emetre aquest tipus de violència – seguint el pensament de Bourdieu – s'aconsegueix mitjançant els “*sistemes simbòlics*”, aquells que compleixen la funció d'imposició de la legitimació de dominació. És a dir, que contribueixen a assegurar la dominació d'una classe sobre l'altra; com per exemple, el sistema legislatiu. Les lleis són un seguit de codis – *sistema simbòlic*- que estructuren la societat, en base al consens d'una minoria que sotmet a una majoria. Aquestes són rebudes com a quelcom necessari, així les que hi estan sotmeses han estat domesticades a través d'elles; i finalment són les dominades les que fan possible la dominació.

La llei

Per aquest projecte concret he decidit *descuartitzar* la Llei de Seguretat Ciutadana, com un reflex d'allò legítim i oficial que censura la nostra llibertat d'expressió, tenint en compte que hi ha moltes altres circumstàncies per les quals s'ha justificat la censura recent a l'estat espanyol; les quals incidiré al proper capítol.

12 Des que es va aprovar la coneguda com a Llei Mordassa al 2015, han augmentat els casos en els que s'ha censurat a la societat civil per exercir el seu dret a manifestar-se i fins-hi tot han aparegut casos en que s'han tergiversat i exagerat els fets per poder aplicar sancions i condemnes desproporcionades com a mesura de represiò i control sobre conductes subversives. L'esmentada llei, escrita a consciència, utilitza un llenguatge ambigu³ el qual otorga més poder al relat dels cossos i organismes de seguretat de l'Estat, criminalitzant encara més l'acte de desobediència cap al sistema, oferint el dret de manifestació però que no alteri l'ordre establert.

Artículo 37. Infracciones leves

(...)

4. Las faltas de respeto y consideración dirigidas a un miembro de las fuerzas y cuerpos de seguridad en el ejercicio de sus funciones de protección de la seguridad, cuando estas conductas no sean constitutivas de infracción penal.

BOE-A-2015-3442 (p.18)

3.Bourdieu, P. (2000): “*Lo que hace el poder de las palabras y las palabras de orden, poder de mantener el orden o de subvertirlo, es la creencia en la legitimidad de las palabras y de quien las pronuncia, creencia cuya producción no es competencia de las palabras.*” (p.71)

En 3 anys de vigència de la Llei de Seguretat Ciutadana s'han aplicat al voltant de 45.000 multes, segons Amnistia Internacional, per faltes de respecte a l'autoritat, les quals s'administren de manera arbitrària en molts casos, com a mecanisme de càstig. Recordem el cas de les multes per les sigles A.C.A.B (a). El primer que va tenir repercussió en els mitjans de comunicació el va protagonitzar al 2016, la bossa d'una noia de Madrid en què les sigles feien referència als gats (All cats are beautiful), multa que hauria pogut costar-li uns 600€ i que al final va quedar arxivada. A aquest cas el van seguir un altre per una dessuadora a Bilbao, i fins-hi tot li va arribar la multa per correu a un jove de Lorca per compartir una fotografia al Facebook amb una samarreta amb aquestes sigles. Tots aquests casos que freguen gairebé l'absurd generats per l'aplicació de la llei, em proporcionen el material idòni del qual partir aquesta resposta poètica.

13

a. Il·lustració del logo ACAB

Objectius

14

La resposta poètica a la Llei de Seguretat Ciutadana proposa un estudi de l'esmentada llei i una aproximació al Codi Penal espanyol en clau subversiva. L'objectiu principal el qual és qüestionar aquesta llei utilitzant els mateixos codis visuals i gramaticals amb la qual està configurada. A través de contradiccions i discordances sorgides a través de la seva lectura, vull proposar una sèrie d'intervencions, tant en l'espai públic com en espais expositius. Aquests últims pretenen ser la culminació del projecte, el moment en què es traslladen totes les idees, opinions i reflexions sobre la imposició de la Llei mordassa a l'espai obert de debat. Pretenc generar una disrupció en els codis establerts de la gramàtica cultural per fer una crítica als dispositius de vigilància i control que ens regulen. Per això em serveixo del text de la Llei de Seguretat Ciutadana com a matèria primera que il·lustra simbòlicament el paradigma que vull tractar. Sent conscient de que el sistema de control el qual habitem abarca moltes més circumstàncies i trobem la seva aplicació en molts altres textos legislatius, com podria ser el Codi Penal, el qual també se'n fa esment al llarg del treball.

La proposta pretén actuar de forma “agitadora” en l’espai públic i generadora de nous relats dins la sala. Per això s’estructura en dos parts, d’una banda es presenta el treball a peu de carrer, entès com la pràctica d’escalfament, i d’altra les exposicions, les quals mostren el desenvolupament de les idees difoses en l’espai públic. Ambdues parts es complementen en l’objectiu de transmetre el desacord amb la llei establerta actual i l’invitació que se’n fa a les espectadores a prendre posició vers quelcom al que hi estem subjectes. A més a més, a través de les exposicions m’ha sorgit la oportunitat de realitzar algun taller entorn al dispositiu presentat, espai aprofitat per dur a terme la mediació amb el projecte i alhora crear una nova dinàmica que contribuís a la continuïtat del dispositiu. És a dir, rebre aquest feedback el qual les obres inciten tot proposant una activitat d’experimentació artística i projecte col·laboratiu amb les assistents.

Metodologia

16

A“Llamamos gramática cultural al sistema de reglas que estructura las relaciones e interacciones sociales. Abarca la totalidad de los códigos estéticos y de las reglas de comportamiento que determinan la representación de los objetos y el transcurso normal de situaciones en un sentido que se percibe socialmente conveniente.”

Blisset/ Brünzels (1999) – p. 17

Partint de la definició de la gramàtica cultural que en fan Luther Blisset i Sonja Brünzels al “*Manual de guerrilla de la comunicación*” busco alterar aquests codis estètics a través de la imatge i el text. Tot i que el que aquest manual proposa va més enllà de les representacions gràfiques i juga amb els comportaments establerts en situacions, ambients, subversió de conductes i protocols; jo em centro en la presentació d'objectes – o intervencions – que reconfiguren el significat d'allò familiar que s'està mostrant. Podria entendre's com un inici en la investigació del desenvolupament d'aquests codis i comportaments en la societat actual, per, més

endavant, capgirar-los des d'altres nous recursos que també ens brinda el desenvolupament i avanç tècnologic de la mateixa societat.

El binomi text i image em serveix per crear dues línies de significat continguts en un mateix camp visual. D'aquesta manera es crea un distanciament⁴ amb la manera usual de representar els codis d'identificació oficial; copiant l'estètica que utilitza l'aparell emisor d'aquest tipus de documents. Per una banda les intervencions fetes a l'espai públic parteixen de simbologia associada a les limitacions, o a dispositius de caràcter informatiu, tals com els que veiem a l'entorn on han estat col·locades. Així doncs s'accentua la seva voluntat de passar desapercebudes – camuflant-se - integrant-se en el seu medi, com un altre dispositiu de comunicació corrent. Però és en la unió del text dins la imatge el que allunya a la lectora/espectadora del que està percebent, de cop allò familiar es torna confús, desconegut i nou. És en aquest distanciament en el qual treballa, tot provant noves formes d'arribar-hi, el que actua com a activador de la consciència, que genera una opinió, un posicionament, o com a mínim un renec. Pot passar, a vegades, que l'integració d'aquests dispositius en un espai saturat d'informació acabi passant massa desapercebut inclús que sigui retirat abans de que es produeixi el distanciament amb l'espectadora. Per això les accions al carrer tenen un caràcter repetitiu i un format senzill (enganxina, cartell, flyer) fàcil de col·locar en multiplicitat de llocs i fàcil de distribuir.

17

4. Blisset i Brünzels (1999): *"Intervenir mediante el método del distanciamiento es un proceso de comunicación que significa recoger formas, acontecimientos, imágenes e ideas inexistentes y cambiar su transcurso normal o su representación usual."* (p.46)

D'altra banda, les intervencions fetes en sala – algunes treballades en col·lectiu – parteixen, primer de tot, de les limitacions de l'espai. Sempre tenint en compte què s'hi pot posar i què no, tant a nivell d'infraestructura com a nivell discursiu. No vol dir que em limiti a seguir les normes d'ús d'un espai, sinó que coneixent aquestes normes – i límits – busco la tangència per parlar d'allò que pot crear controvèrsia des d'una posada en escena estratègica. No obstant, es segueix mantenint la línia que combina text i imatge, amb un nou recurs: l'introducció de l'objecte. Així plantejo instal·lacions que ordenen objectes en l'espai i creen una poètica visual, fent ús del llenguatge escrit per subratllar o tergiversar el pla expositiu que estic proposant com a imatge.

18

Durant tot el desenvolupament del projecte es manté la voluntat d'investigació tant de la configuració legislativa actual com dels comportaments que adquirim com a societat en base a aquesta. A través de l'observació i l'anàlisi d'esdeveniments i fets recents i actuals, genero les càpsules contestatàries que presento a continuació, a mode de retorn d'allò establert que em genera inquietud.

*La muerte de España*¹

La censura a l'estat espanyol

Any 2013, una noia vestida de flamenca resta estirada al terra de boca terrosa, acompanyada de clavells vermells i versos de Lorca escampats al seu voltant. En pocs minuts arriba un agent de seguretat que l'expulsa del recinte. El lloc no era a l'atzar; Camila Cañequé duïa a terme una de les performances inclosa en el projecte "*We are our dresses*" a la fira anual d'ARCO. Després d'aquesta, decideix posar punt final a la sèrie de performances, les quals s'havien desenvolupat en altres fires i esdeveniments culturals sense haver estat aturades.

20

b. Camila Cañequé, ARCO 2013

1. Performance del projecte "*We are our dresses*" de Camila Cañequé, censurada a la fira d'ARCO 2013

Aquesta performance anomenada posteriorment “*La muerte de España*” serveix com a exemple il·lustratiu de la censura artística actual. Encara que, darrerament les obres crítiques amb el sistema i amb l’institució de l’art, les que s’apropen a l’activisme i tenen un missatge compromès; tenen molt bona acceptació dins la pròpia institució artística, inclús sembla que es potenciï aquest tipus de pràctiques. No obstant, la censura hi és present cada vegada que es transgredeix o es capgiren una sèrie de conceptes sensibles en la nostra societat, posant de manifest la permanència de valors retrògrads i conservadors, per molt que ens esforcem en creure en una societat avançada. Seguidament faré un repàs d’alguns casos de censura recents a l’Estat, tot mostrant que aquesta afecta en tots els àmbits d’expressió artística i als espais i contextos més diversos de representació; des del carrer als museus.

21

Un d’aquests conceptes sensibles que genera controversia cada cop que se’n fa una mirada crítica és la religió, o més concretament l’Església. El poder d’aquesta institució en el nostre país té prou abast i influència social com per no tolerar cap crítica en vers les pràctiques que duen a terme o al qüestionament de la funció que fan en la societat. La censura que ha aplicat l’Església darrerament, s’ha originat sovint a través de la denúncia de la comunitat cristiana i grups catòlics locals, com ho ha fet en molts casos l’Asociación Española de Abogados Cristianos. Un dels artistes afectats per la denúncia de l’AEAC va ser Abel Azcona, amb la seva obra “*Amén*” (2015), on exposava la paraula “*pederastas*” configurada amb 241 hòsties consagrades. Amparant-se en l’article 510 del Codi Penal, el qual sanciona aquells actes que ofenen els sentiments religiosos. Aquest article ha sigut

l'arma de batalla per prohibir obres en les institucions públiques, com el cas² de la “*Caja de Cerillas*” (2005) de las Mujeres Públicas, que finalment va haver de ser retirada del Museu Reina Sofia.

22

Altres formes d'expressió artística que han fet saltar les alarmes del cristianisme en els últims deu anys les hem pogut trobar en la cultura popular. Un camp que es caracteritza per allò col·lectiu, la celebració marcada per les circumstàncies que uneixen a una comunitat, i que de rerefons és conseqüència del context polític en què es troben. No podent evitar aquesta vinculació de l'ambient festiu amb el que atravesava la vida de les que hi participen, i amb la politització cada vegada més explícita dels ambients de celebració, també s'han acabat efectuant actacs contra la lliure manifestació de malestars i desacords col·lectius. Per exemple, la desfilada del “*Coño insumiso*” (2014) a Sevilla, un *paso* feminista que reivindicava els drets de la dona, va acabar amb dues de les seves portadores encausades altre cop per l'ofensa de sentiments religiosos, denunciades per l'AEAC. En una altra ocasió més recent, al 2017, sota el marc de l'Aste Nagusia de Bilbao, l'Ertzaintza, davant les exigències del bisbat de Bilbao, va retirar tota la decoració de la txozna de la comparsa Hontzak, tematitzada amb la imatge de Crist despeçat en una xarcuteria. Aquesta acció, però, va servir per multiplicar l'efecte del missatge, ja que la nit següent totes les txoznes van penjar un cartell del Crist despeçat en solidaritat amb Hontzak. Tal és l'abast del control i censura proferit per l'Església que fa uns mesos, es va multar a un jove de Jaén per haver compartit un

2.Ocorregut al 2014 dins l'exposició col·lectiva “*Un saber realmente útil*” comisariada per Subtramas

fotomuntatge del Crist de l'Amargura amb la seva cara a Instagram, fet que va enfadar a la cofraria del Cristo de l'Amargura que va prosseguir en la seva denúncia.

Al 2016, el govern de Mariano Rajoy va fer un intent per reformar la Llei Orgànica de protecció a l'honor i a la intimitat personal, en la qual criminalitzava tot el contingut satíric generat a les xarxes socials que causés danys a la imatge personal. Aquesta proposta va tenir l'efecte contrari, i una pluja de *memes* caracteritzant a Rajoy en les situacions més hilariants van córrer per les xarxes sense aturador. El cert és que la censura contra representacions de personatges polítics és un altre dels temes sensibles, sempre que s'ataca contra els polítics que estan governant o a la monarquia. Cada vegada que s'ha cremat la foto del Rei en manifestacions, quan s'han atacat imatges de polítics amb pintura, la reacció per part de l'aparell legislatiu ha estat contundent. Així quan "l'atac" s'ha produït des del camp artístic, amb una intenció i discurs clars, la polèmica ha esclat, tot reobrint el debat dels límits de l'art, amb cada nova transgressió. Ausín

23

c.Ausín Sainz, 2014

Sainz va veure com era cancelada la seva exposició “*No apto para todos los públicos*” (2014, Salamanca) en la que apareixien personatges com Rajoy, Bárcenas o la Infanta Cristina amb una merda per barret, al·legant que no era apta per a un públic infantil. Un cop més la realitat supera a la ficció, evidenciant allò absurd que proposava el títol de l'exposició. També polèmic i significatiu de l'estat de la llibertat d'expressió va ser el cas d'Inés Doujack al 2008, amb l'obra “*Not dressed for conquering*” o també anomenada “*La bèstia i el sobirà*”, on la imatge del Rei Juan Carles sent sodomitzat per un llop va haver de ser retirada, i reobert el debat dels límits de l'institució pública entorn a l'expressió artística. Aquest cas posava de manifest la manca de llibertat d'expressió a l'hora de satiritzar sobre les formes de poder.

Parlar sobre la situació política en clau satírica o no, simplement relatant uns fets objectius sobre les males pràctiques del govern ha desencadenat una onada recent de repressió, en molts àmbits; fruit del clima políticament tens i convuls que transcorre. Davant de la inseguretat creixent d'un govern vers l'adversitat de la seva població, aquest s'ha valgut dels instruments més severs per sufocar qualsevol alteració en l'ordre que s'ha establert i dispersar la possibilitat de canvi. Així, en un període molt breu entre un cas i un altre, al 2017 es va imputar a diversos cantants - Pablo Hasel, Valtònyc i a la Insurgencia - d'un delictes greu com és el d'enaltiment del terrorisme, encara ara pendants de resolució. El motiu en van ser les lletres de les seves cançons, considerades com a incitadores d'odi, i potencialment perilloses donat la capacitat de difusió i gran abast d'oients d'aquests artistes. Com a anècdota d'aquesta fúria i necessitat

d'affirmar la posició superior d'autoritat d'aquelles qui l'exerceixen, també l'any passat es va detenir a Evaristo Páramos -cantant de la Polla Records- després d'un concert, per *cagar-se* en la Guàrdia Civil, quan portava fent-ho des dels anys 80 en les seves cançons.

d.Santiago Sierra, 2018

Any 2018, la cara pixelada dels presos polítics de l'Espanya contemporània és retirada del saló d'ARCO. La voluntat de Santiago Sierra d'evidenciar la repressió es fa doblement present al ser censurada una obra que denuncia la censura. Amb aquest panorama es fa necessari profunditzar en el debat sobre la direcció que està prenent l'assimilació de la proposta artística en la nostra societat, incidint en la qualitat de l'educació cultural que estem rebent.

II.

A nosaltres només ens peguen els mossos¹

Passar de llarg, el col·lectiu i el mapa

28

1 d'Octubre de 2017. Els Mossos d'Esquadra són aplaudits i reconeguts per la societat catalana davant la seva inacció durant el referèndum per la independència de Catalunya, mentre la Guàrdia Civil i la Policia Nacional requisen urnes rebentant portes d'escoles i obrint-se pas a cops de porra entre la gent. Els dies posteriors a l'1 d'octubre l'indignació de les independentistes es consolida en forma de vagues i manifestacions massives en totes les ciutats del territori, es torna a homenatjar la conducta dels Mossos d'Esquadra en diversos actes.

1. Imatge trobada després de l'1 d'octubre per Marta Rosell Chust.

En aquests fets em comencen a sorgir les contradiccions, al estar en una manifestació i estar en desacord amb les consignes que es criden. Entendre que el moviment per la independència més que unir-nos, ens havia unificat (Brigitte Vasallo, 2017), unint ideologies diverses, algunes ens adonem de que sí que volem un canvi però no a qualsevol preu.

En aquest context ens trobem quatre artistes – sota el nom col·lectiu de *Passar de llarg* - que compartim mateixos punts de vista i trobem en l'art la via per canalitzar aquest desacord. Comencem un procés d'investigació i documentació de diferents casos de violència institucional que hi ha hagut a la ciutat de Barcelona des del 2012 (prenent com a punt de partida el moviment dels indignats) assenyalant que no hi ha policia bona o dolenta, així com tampoc hi ha Estat bo o dolent; l'Estat en si mateix i la forma de mantenir l'ordre és violència estructural². En aquests casos hi trobem tots els cossos de seguretat implicats, des de la Guàrdia Urbana fins la Guàrdia Civil, des de l'Ajuntament de Barcelona al Govern d'Espanya. Així ens podem trobar amb fets considerats aïllats com abusos d'autoritat i males pràctiques dels agents de seguretat com a individus; fins a dispositius i estratègies d'òrgans superiors que impulsen i recolzen lleis que són violentes en la seva execució. Recollir aquests casos en una línia temporal contínua sense fer distinció en la tipologia o grau de gravetat,

29

2. Grupos anarquistas coordinados (2013): “*Se supone que en un Estado democrático somos libres de pensar lo que queramos, pero nuestra imaginación se ve atrapada en la imposición de una realidad muy concreta y acobardada por el miedo a la marginación o al oprobio. Aún más, aunque logremos pensar algo que no deberíamos pensar; el Estado tiene aún más herramientas amenazantes por si se diera el caso de que se nos ocurriera llevarlo a cabo: la represión en todas sus formas (cuerpos policiales, cárceles, psiquiátricos, centros de menores y demás instituciones que defiendan la sociedad de semejantes tendencias perniciosas*” (p.33)

ens serveix per exposar la gran quantitat de violència que habita la nostra realitat directa o indirectament i a la qual estem exposades. L'acumulació de nous episodis ens porta a normalitzar certs tipus de violència institucional sota la premisa de la seguretat ciutadana i l'ordre social.

“*Passar de llarg*” tenia per objectiu sacsejar aquesta normalització de la violència. Parar-se a escoltar el soroll rabiós del silenci, i sobretot fer recordar per no *passar de llarg*. Així doncs, el projecte es materialitza en diversos formats durant els primers mesos del 2018. Primer vam elaborar un mapa amb les coordenades de les ubicacions dels fets que recollíem a través de la recerca a Internet i més tard contactant amb col·lectius de suport i espais llibertaris. El mapa, que ens acompanyava com a representació física del projecte, va estar exposat a la Fira d'Art Independent de Can Batlló, en un format d'aproximadament 2 x 1,70 metres, col·locat al terra. L'exposició es completava amb una màquina d'escriure “oberta” que convidava a reflexionar sobre quina postura adoptem al passar sobre la violència. Espontàniament es van generar diversos intercanvis d'experiències i algunes de les assistents van marcar en el mapa altres ubicacions on havien patit violència policial, activant un nou dispositiu dins del marc de l'exposició.

Passar de llarg, 2017

31

Passar de llarg, Can Batlló, 2018

32

Passar de llarg, Stripart, 2018

Seguidament vam publicar un fanzine - disponible a la llibreria Aldarull – que recollia material gràfic fruit de reflexions personals sorgides durant el procés del projecte. El fanzine actuava com el trasllat d'aquestes idees i malestars íntims vers el que estava passant. I finalment, inspirades en l'obra d'Enrique Falcó, "*La marcha de 150.000.000*",(2009), que superposava l'acumulació de relats i fets de violència estructural de totes les regions del món alternant moments històrics, vam elaborar un calendari on cada dia recollia un cas de violència institucional, ubicats a la ciutat de Barcelona, també acumulant actes de violència de naturalitat diferent. 365 dies de memòria de violència corresponents als 365 dies que té un any. L'obra, anomenada "*Més dies del compte*" va estar exposada a la mostra Stripart al centre Cívic del Guinardó durant el mes de juliol del 2018.

33

De tot el procés de "*Passar de llarg*" sorgeix el present treball, després de la familiarització amb la recerca de casos i coneixement de la legislació actual. L'augment de casos de censura després del 2015, és el fet que em guia a articular una resposta - des de l'art, al qual ataca – per posar en dubte el judici moral de la Llei de Seguretat Ciutadana.

I. DISPOSICIONES GENERALES

JEFATURA DEL ESTADO

3442 Ley Orgánica 4/2015, de 30 de marzo, de protección de la seguridad ciudadana

FELIPE VI

rey de España

A todos los que la presente vieren y entendieren.
Sabed: Que las Cortes Generales han aprobado y yo vengo en sancionar la siguiente ley orgánica.

RESUMEN

I

Usted tiene derecho a manifestarse libremente sin alterar el orden.

*Esto no va de apología del terror...*¹

Primeres idees

36

Per plantejar-me aquest treball, començo amb una sèrie d'intervencions espontànies a peu de carrer, fent ús del llenguatge com a element que ens aproxima a quelcom familiar i que al llegir-lo ens capgira el que creïem que ja coneixíem. Així es formalitzen quatre distribucions, de naturalesa diferent (enganxina, flyer, cartell i indicació), que llancen missatges subvertint la realitat que representen. Aquesta pràctica està entesa com a exercici que estimula petits cortcircuits en l'espai públic. Si bé l'objectiu d'aquest treball no és centra en l'street art i la relació que implica amb l'entorn, si que considera la pràctica de carrer com el vehicle per desenvolupar instal·lacions en espais concrets. Concebo la idea per ser difosa de diferents maneres, i el pla que m'ofereix l'anonimat de la ciutat és idoni per realitzar tot tipus d'intervencions sense haver de justificar-me fins a trobar la manera més adient per comunicar el que vull transmetre. Podria dir que el format de les intervencions ha sigut gairebé aleatòri, jugar amb la representació i alteració d'imatges i textos assimilats ha sigut la premisa. En aquestes pràctiques utilitzo l'apropiació de la simbologia universal per crear una disruptiva en la seva lectura. El propòsit és parlar de qüestions amagades en l'entramat dens del llenguatge burocràtic, desemmascarar les capes de subtileza que embolcallen la violència simbòlica. Seguidament exposo les reflexions

1. Lehendakaris Muertos, (2016). Madito Records..

sorgides entorn a les imatges distribuïdes en l'espai públic, enllaçant-les amb alguns dels articles de la Llei de Seguretat Ciutadana.

Incitació educada a “**Tirar**” un monument recuperat després de la seva demolició durant la guerra civil espanyola com un *acte de justícia històrica pel seu caràcter de símbol de Catalunya*². Em sorgeixen diverses contradiccions al moment de col·locar una placa indicativa amb la paraula “Tirar” –fent referència a les senyals que trobem a les portes per tirar o empènyer- al peu de les col·losals columnes que presideixen l'escalinata que porta al actual MNAC. Estic fent una declaració ideològica? Estic atemptant contra la memòria de les mortes? Estic ofenent la sensibilitat de les vives? Estic incitant a l'odi? Sent conscient de la diversitat de lectures que poden derivar d'aquesta acció, no em paro a respondre'm i col·loco la placa. Es veu ridículament petita en el seu entorn ple d'estrangers. Inclús les columnes semblen descontextualitzades en relació amb la gent que transita l'espai.

37

2. “Restitució com a acte de justícia històrica de les quatre columnes enderrocades per la dictadura l’any 1928 pel seu caràcter de símbol de Catalunya”, inscripció al peu de les 4 columnes de Montjuïc.

Al acompanyar la imatge del fragment textual la lectura es transforma, més agressiva de com s'havia presentat inicialment. Podria estar incitant a la desobediència i al desordre públic, un delictes que recull el Codi Penal pel qual podria aplicar-se una pena de sis a tres anys de presó³; en funció de la gravetat de l'acció. Una gradació que es determina de manera cada vegada més subjectiva; depenent del marc geopolític, la naturalesa del delictes, la repercusió del cas als mitjans de comunicació i el potencial d'influència de la mateixa acció. Quelcom que es pot recolzar segons *la teoria de la finestra trencada* (James Wilson y George Kelling:1969) una teoria utilitzada en criminologia que sosté que l'espai públic abandonat i decadent, atrau més vandalisme i més decadència, per això s'han de mantenir els petits desordres i tergiversacions sota control, aplicant mesures severes si es donés el cas. La idea d'aquesta teoria ve a dir d'una banda que qualsevol que trenca una finestra aliena pot convertir-se en lladre, a mesura que la seva seguretat entorn a petits crims que no són castigats severament va escalant fins que ja no té por d'entrar a robar. I d'altra banda, no reparar aquesta *finestra trencada* també actua com a estimulants per entrar-hi a robar, donant la confiança a la *potencial lladre* de que aquest lloc no està habitat. Llavors, incitar a tirar un monument em converteix potencialment en agitadora social?

3.BOE, Código Penal, Artículo 557. Última actualizació, publicada el 31/03/2015, en vigor a partir del 01/07/2015.

Article 30. Subjectes responsables

3. (...) Així mateix, encara que no hagin subscrit o presentat la comunicació, també es consideren organitzadors o promotors els qui de fet les presideixin o dirigeixin o exerceixin actes semblants, o els qui per publicacions o declaracions de convocatòria, per les manifestacions orals o escrites que s'hi difonguin, pels lemes, les banderes o altres signes que mostrin o per qualsevol altre fet, es pugui determinar raonablement que en són directors.

BOE-A-2015-3442 (p.14).

Aquest article recull algunes de les causes per les que van condemnar a presó a Jordi Cuixart i Jordi Sánchez acusats de ser els líders de les movilitzacions a favor de la independència que van succeir a Catalunya durant el mes de setembre del 2017. Amb l'acció "**Tirar**", vull apel·lar a aquest article, a la seva ambigüetat, i a qüestionar les formes d'incitar a la rebel·lió. La relació estreta entre l'incitació i els disturbis públics sembla ser la clau per identificar els subjectes incitadors. Fins que la incitació no té efecte sobre la gent, fins que no es respon a la crida, aquesta incitació – de moment – no sembla ser condemnada. I per altra banda, com hem vist en altres casos de desobediència ciutadana (el cas dels CDR de Vilanova⁴), la justícia buscarà a individus imputables dels càrrecs de lideratge de la rebel·lió encara que no els representin. Una mesura necessària per reprimir qualsevol tipus de revolució real, i minvar els ànims d'aquelles que prenen responsabilitats als moviments socials i col·lectius polítics.

4. Dues joves són imputades per delictes d'organització terrorista, en el marc de les movilitzacions dutes a terme pels CDR després del referendun de l'1 d'Octubre de 2018 a Catalunya.

La Llei de Seguretat Ciutadana molt amablement anomenada, apel·la a allò que com a individus que vivim en comunitat en necessitem garanties: la seguretat. Es presenta com una llei necessària per regular els perills que sorgeixen en les relacions socials, establint “*l'altra*” - la veïna, la que viu en el mateix territori, sota les mateixes lleis - com la principal amenaça cap a una mateixa. L'estratègia d'infondre la por a través del nostre camp sensorial (Judith Butler, 2010)⁵ s'ha estès en forma de diferents estímuls. Hem normalitzat l'ús de càmeres de vigilància; en tots els nostres entorns. A més a més, darrerament ens hem començat a acostumar a la presència de policia armada - i militar en alguns casos-, en els llocs amb més aflluència de gent (aeroports, estacions de metro...). Quan creix la por a la amenaça externa, la coartació de llibertats mitjançant mecanismes d'hipercontrol és acceptada per tal de mantenir el sentiment de protecció. El que ens hauríem de preguntar és de qui o què tenim por.

La por utilitzada com a estratègia de submissió i aïllament per les estructures de poder; és una forma de programar els comportaments d'una societat⁶. La promoció d'una por no és casualitat en un sistema que té per objectiu el consum i la producció de benefici econòmic. Un individu domesticat a través de les seves pors és un subjecte sostenible per al sistema capitalista.

5. Butler, J. (2010): “*Después de todo, la justificación para la lucha se da en el campo sensorial, se utiliza el sonido y la imagen para reclutarnos en una realidad y para hacernos participar en ella. / En cierto modo, toda guerra es una guerra sobre los sentidos. Sin la alteración de los sentidos, ningún Estado podría hacer la guerra.*” (p.20)

6 Grupos Anarquistas Coordinados (2013): “*El ciudadano es el paradigma del nuevo súbdito y colabora a que todo vaya como tiene que ir; pacificando con su actitud policiaca (siempre en pos de la buena convivencia) las posibles alteraciones del orden, rupturas o disfuncionalidades que haya en el seno de su linda comunidad*”. (p.44)

Allunyant-nos entre nosaltres, a través de la por es pot controlar a tot el poble, el qual es tranquil·litza al veure l'execució de mesures de seguretat com podria ser la Llei de Seguretat Ciutadana. Càmeres de videovigilància a cada cantonada ens asseguruen que si ens assalten quedarà enregistrat; els furgons de la BRIMO porten càmeres per identificar manifestants, fins-hi tot els propis Mossos disposen de GoPros subjectades al casc per enregistrar les agressions que reben; la protecció del protector. En un espai comú hipercontrolat caldria preguntar-nos també, si la por és real.

“Així mateix, s'estableixen obligacions de registre documental

per a activitats rellevants per a la seguretat ciutadana, com ara l'allotjament, l'accés comercial a serveis telefònics o telemàtics d'ús públic mitjançant establiments oberts al públic, la compravenda de joies i metalls, objectes o obres d'art, la serralleria de seguretat o el comerç a l'engròs de ferralla o productes de deixalla”

BOE-A-2015-3442 (p.3)

41

Per aquesta intervenció proposo una enganxina en DinA5 que imita les plaques que senyalitzen les càmeres de videovigilància, acompanyada de l'inscripció: *”El miedo justifica el sistema de seguridad”*. Aquestes enganxines es van col·locar en diferents espais de Barcelona subjectes a la videovigilància.

La llibertat individual és el concepte en el qual es basa el sistema democràtic, allò que protegeix i garanteix. Totes tenim dret a poder exercir la nostra llibertat sense repressió i a l'hora sense oprimir la de l'altra. Però la forma en que cadascuna considerem l'exercici de les nostres llibertats és ben diferent, depenent del grau d'empatia, de la consciència i del judici moral de cadascuna. Llavors, en un àmbit tan subjectiu com podem delimitar l'abast de la nostra llibertat? A través d'un ordre. Com proposa Slavoj Žižek (2008), l'alienació és una de les solucions per mantenir una coexistència pacífica. Ens cal estar subjectes a un ordenament social que ens aïlli del conjunt per establir aquests límits. Llavors quan parlem de llibertat individual ho fem sota els límits possibles. Uns límits que s'estableixen per un grup d'individus els quals consideren què és i què no és moralment acceptat. Uns individus que generalment formen part de la classe dominant i estan en possessió d'uns privilegis que els otorga la capacitat de decidir sobre la resta⁷. Per tant, la llibertat individual està encadenada a la justícia moral d'unes poques.

Llegint la “*Insurrección que viene*” (Comité Invisible, 2007) vaig topar amb el concepte de “*llibertat vinculada*” – *soy libre porque participo de una realidad más basta que yo* – . Arribant a la conclusió que fins-hi tot la idea de llibertat és un concepte creat a partir del qual podem fer distinció entre el que ens reprimeix i el que ens fa sentir lliures. La llibertat no existeix sinó és en una presó. El somni de la llibertat, de sortir, de desencadenar-se, existeix perquè estem encadenades, dominades, controlades, reprimides, tancades en una presó invisible. L'única llibertat és la d'elecció, la d'escollir entre diferents

7. Comité invisible (2014): “*Lo que caracteriza al 1% (los ricos) es que están organizados. Se organizan incluso para organizar la vida de los demás. La verdad de este eslogan es bastante cruel, y es que el número aquí no marca nada: podemos ser 99% y perfectamente dominados*” (p.12)

opcions que també se'ns han donat de forma arbitrària. De fet la capacitat d'elecció també es programa a través de campanyes publicitàries que acaben definint estils de vida. Quan ens sentim lliures, ens hauríem de preguntar de què.

Com també mostra el text del Comité Invisible, les lleis democràtiques necessiten recolzar-se en la promesa de la llibertat; o si més no de mantenir aquesta falsa llibertat, en forma de benestar social. En la Llei de Seguretat Ciutadana trobem en el segon preàmbul la declaració que exemplifica l'exposat anteriorment:

“Llibertat i seguretat constitueixen un binomi clau per al bon funcionament d'una societat democràtica avançada, en què la seguretat és un instrument al servei de la garantia de drets i llibertats i no un fi en si mateix.”

BOE-A-2015-3442 (p.2)

43

A més a més la protecció de la llibertat individual serveix en aquest cas per justificar la intensificació de mesures de seguretat. La llibertat com a argument prioritari i blindat a partir del qual activar dispositius que retallen en altres àmbits. Com si d'un estat d'emergència es tractés en el qual es permeten certes actuacions per garantir la seguretat pública. De fet unes línies més amunt en el mateix preàmbul trobem:

“ (...) els canvis socials produïts al nostre país, les noves formes de posar en risc la seguretat i tranquil·litat ciutadanes, els nous continuts de les demandes socials inclouen en aquest concepte, la necessitat imperiosa d'actualitzar el règim sancionador (...) justifiquen àmpliament un canvi legislatiu.”

S'han d'entendre aquests “canvis” i noves formes de posar en risc la seguretat ciutadana en el context del

II. Material de carrer

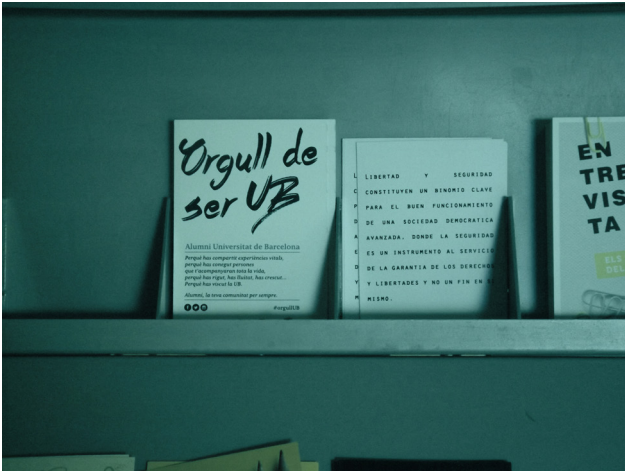
SÓLO SE GOBIERNAN SUJETOS
LIBRES Y TOMADOS EN MASA. LA
LIBERTAD INDIVIDUAL NO ES ALGO
QUE PUEDA BLANDIRSE CONTRA EL
GOBIERNO, PUES ES PRECISAMENTE
EL MECANISMO SOBRE EL CUAL ÉL
SE APOYA.

SOY LIBRE PORQUE ESTOY
VINCULADO, PORQUE PARTICIPO
DE UNA REALIDAD MÁS VASTA QUE
YO.

LA INSURRECCIÓN QUE VIENE: 2007

LIBERTAD Y SEGURIDAD
CONSTITUYEN UN BINOMIO CLAVE
PARA EL BUEN FUNCIONAMIENTO
DE UNA SOCIEDAD DEMOCRÁTICA
AVANZADA, DONDE LA SEGURIDAD
ES UN INSTRUMENTO AL SERVICIO
DE LA GARANTÍA DE LOS DERECHOS
Y LIBERTADES Y NO UN FIN EN SI
MISMO.

LEY DE SEGURIDAD CIUDADANA: 2015

2015, dos anys després del moviment dels Indignats i tots els col·lectius i organitzacions polítiques amb base al moviment social que en van derivar. Quan l'entramat de lluita i resistència s'enfortia i es proposaven noves estratègies per fer front a la crisi financera que havia tocat fons, la necessitat – *imperiosa* – d'actualitzar el règim sancionador es justificava amb el control exhaustiu de la nostra capacitat d'organització.

Després de l'anterior reflexió, actuar fora d'un sistema que acapara tots els àmbits de la nostra vida és gairebé una utopia, no hi ha llibertat a assolir en una realitat vinculada. Però sent conscients d'aquesta condició podem analitzar-la, en quina mesura participem de l'espectacle democràtic, quins vincles ens tenen privades de certes llibertats, quines responsabilitats ens lliguen a les altres i per tant també ens reprimeixen. Preguntar-nos sobre el concepte de llibertat que anhelem pot ser un bon començament per descobrir les nostres cadenes.

45

Per traslladar aquest plantejament a l'espai públic el presento sota el format d'un *flyer* DinA6 imprès a dues cares. D'una banda s'hi troba el fragment de "*La Insurrección que viene*" que ens parla de la llibertat vinculada i a l'altra el fragment de la Llei que ens mostra l'aplicació del cas. Aquests flyers es van distribuir en les marquesines informatives de diferents facultats de la UB.

I. DISPOSICIONES GENERALES

JEFATURA DEL ESTADO

3442 *Ley Orgánica 4/2015, de 30 de marzo, de protección de la seguridad ciudadana.*

FELIPE VI

REY DE ESPAÑA

A todos los que la presente vieren y entendieren.

Sabed: Que las Cortes Generales han aprobado y Yo vengo en sancionar la siguiente ley orgánica:

RESUMEN

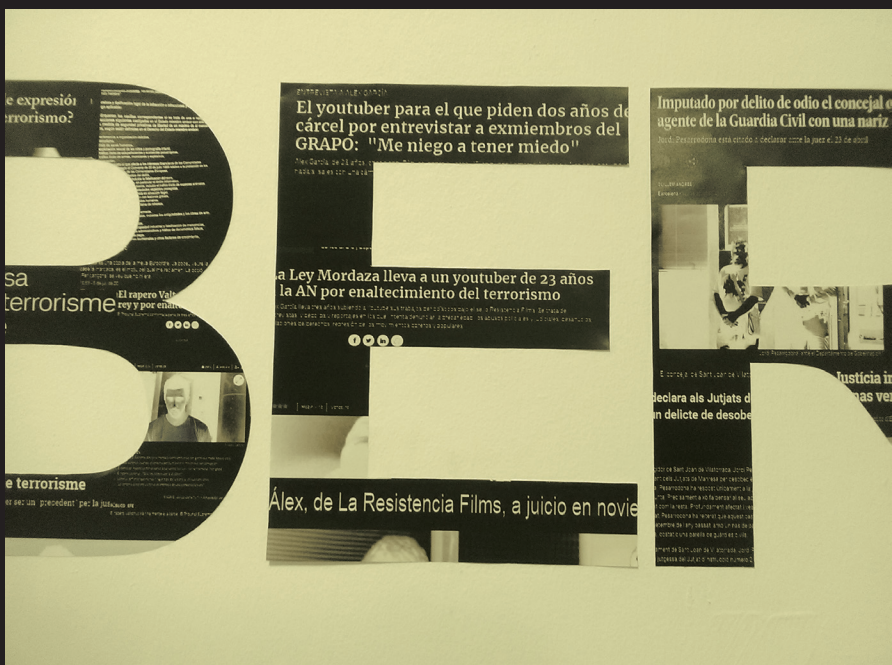
I

La darrera imatge que culmina el treball de carrer es presenta com el resum de la llei en qüestió. Una limitació de les nostres capacitats de movilització social apel·lant a la llibertat individual, com a argument indiscutible per ser respectada. Altre cop a través de l'estratègia lingüística se'ns presenta tot un seguit d'articles que fent referència a la seguretat i a la voluntat de protegir l'individu castiga més severament aquells comportaments de resistència, desobediència i desacord amb el sistema establert. La llei de seguretat ciutadana ens planteja un context utòpic de manifestació pacífica i bon funcionament de la convivència; obviant la situació precària i asfixiant que viu gran part de la societat. Pretenent que la ràbia de la que l'han desnonat, de la que s'ha quedat sense feina, de la que li han deportat la mare, de la violència que brota de forma racional (Hanna Arendt, 1970), pugui ser neutralitzada de forma legítima.

47

La contradicció que planteja la llei mordassa es troba en el llenguatge. D'una banda estableix la llibertat individual com a prioritari, presentant-se com una llei feta per a protegir-nos, i per l'altra criminalitza la llibertat d'expressió, convertint-nos a nosaltres mateixes en l'amenaça. A qui protegeix realment aquesta llei? A qui oprimeixen les lleis i lluiten per canviar-les o a qui gaudint de privilegis apreten per matenir-les? Seguint la mateixa estratègia contradictòria proposo aquest resum que mostra allò que està escrit i que s'amaga entre les connotacions de l'escriptura.

Aquest resum imprès en cartell format DinA3 va ser distribuït per diferents barris de Barcelona, sota l'aparença d'un document oficial.

Propostes expositives

1) Més dies del compte II

Col·lectiu *Passar de llarg*

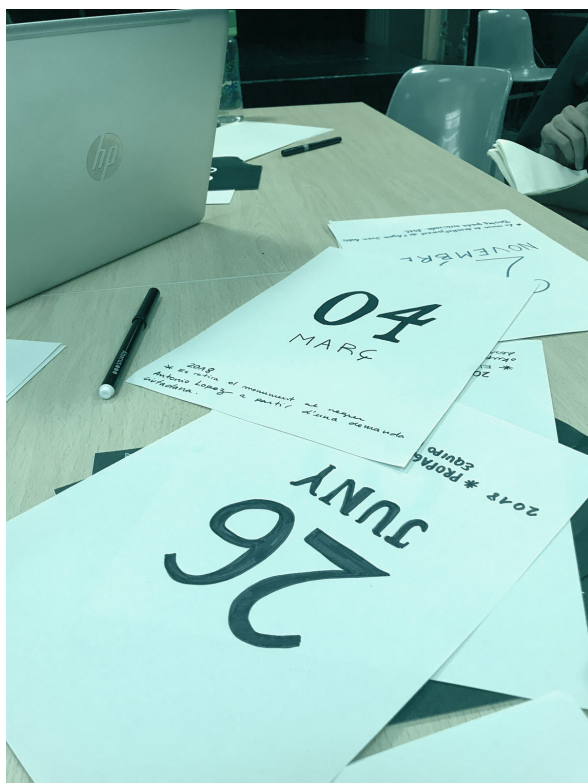
Centre Cívic Matas i Ramis (Horta)

Novembre 2018

50

“*Més dies del compte*” – breument explicat a l’apartat dels antecedents – va sorgir del desbordament de casos de violència exercida per part de l’Estat des del 2012. El calendari de fulles negres i números blancs, anava acompanyat d’una o dues frases que relataven el succés. En l’exercici del resum dels casos vam topar amb la dificultat de l’imparcialitat. Durant tot el procés vam tenir la voluntat de relatar els fets de la manera més objectiva possible, no volíem fer cap judici de valor; sinó mostrar-ho i que fós l’aspectadora qui escollís posicionar-se. No obstant, el sol fet de relatar un discurs sobre la violència d’Estat ja estava configurat des de la subjectivitat. Així doncs, la tasca de descriure cada cas atravesava un complex debat sobre els detalls que hi havien de figurar; amb l’objectiu final de que en cada frase s’apuntés a les estructures de l’Estat com a responsables. Això no va ser fàcil, la concepció que podíem tenir nosaltres sobre aquest tipus de violència no era compartida, i inclús entre nosaltres vam dubtar a l’hora d’incloure certs tipus de violències, no considerades institucionals. Per això vam assumir que no podíem fer un calendari *objectiu*, i que la presentació d’aquesta obra era un posicionament clar. Amb ella ens qüestionem la funció de la policia i cossos repressius, la necessitat de protecció i seguretat i la legitimitat de l’Estat, entre d’altres. Així, el fil conductor de la violència teixeix un relat del tipus de societat que estem construint.

Després de la participació en la mostra d'SrtipArt2018 amb l'obra "*Més dies del compte*", vam ser seleccionades per al projecte Mirada Pilot, comissariat per Laia Riba. La proposta era traslladar l'obra anteriorment exposada al Centre Cívic Matas i Ramis. A més a més del calendari vam incorporar en l'espai expositiu la frase "*Apreten tant que escanyen*", - lletres en ironfix transparent - com idea que ens ha acompanyat des de l'inici del projecte, reflex del que el calendari ens vol dir.

El taller

Dins el projecte de Mirada Pilot se'ns va donar l'oportunitat de realitzar un taller, el qual va tenir lloc el 3 de desembre. Aquest s'estructurava en dues parts; per una banda vam explicar la nostra obra des dels inicis, aproximant tot el procés a les assistents. I per l'altra, vam proposar una part pràctica; on es pretenia configurar un "*contra-calendari*". A través de les experiències personals de les qui participaven, es volia elaborar un altre calendari – el negatiu de la violència – amb fets i esdeveniments que relataven cada vegada que s'ha fet front i s'ha vençut a la violència institucional. Al haver-hi poques assistents la proximitat va fer que sorgís un debat entorn allò que cadascuna considerava violència, compartint moments en els quals ens hi havíem trobat i fent aflorar circumstàncies personals en les que la violència també era fruit de l'acció externa. Al final vam resoldre l'exercici fent una posada en comú de la memòria col·lectiva entorn a gestes aconseguides des dels moviments socials i actes de resistència, mesclat amb els records personals dels moments en què hi havíem participat, apel·lant a l'experiència sensible, capgirant el relat de la violència amb la resposta que ha produït.

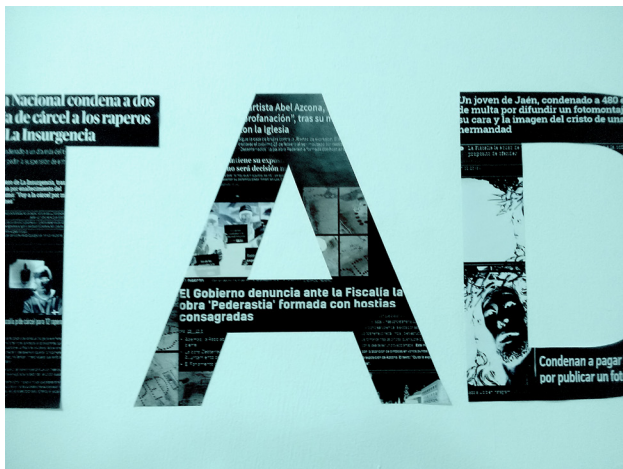
II. Propostes expositives

2) *Aquí hay*

Maria Giró,

Centre Cívic el Passeig (La Seu d'Urgell)

Novembre 2018

“*Aquí hay*” es presenta com una instal·lació que juga amb el *distanciament*, anteriorment esmentat que produeix el text amb les imatges. Les lletres “*Aquí hay libertad de expresión*” estan configurades, cada una, amb un cas de censura artística a l'Estat espanyol dels últims anys. Son 26 casos – alguns d'ells esmentats al capítol de “*La muerte de Espanya*” – relatats a través de notícies de premsa, en els quals s'ataca directament a la producció artística, retirant obres, denunciant als artistes... Aquesta posada en escena reflexa allò que que tothom sap i que les classes dominants intenten amagar. Podríem subtitular aquesta obra amb la clàssica “*Espanya va bien*” que digué Aznar en el seu moment, fent ulls cecs a allò que no volem veure.

Aquesta obra, contradictòria en la seva forma, s'assimila a la Llei de Seguretat Ciutadana a nivell de contingut. Negar una frase dins la mateixa frase, oferir quelcom que es prohibeix al mateix moment, com una mordassa; podem manifestar-nos però no podem cridar.

55

L'obra va formar part de l'exposició col·lectiva dins les jornades “Art i drets humans” a càrrec del periòdic l'Alternativa de la Seu d'Urgell, en commemoració de la Declaració dels Drets Humans. La proposta per a l'exposició consistia en representar un article de la DD.HH, l'obra “*Aquí hay*” feia referència a l'article 19:

{Tota persona té dret a la llibertat d'opinió i d'expressió; aquest dret inclou el de no ser molestat a causa de les pròpies opinions i el de cercar, rebre i difondre les informacions i les idees per qualsevol mitjà i sense límit de fronteres.}

3) *Pero no solo*

Maria Giró,

Facultat de Belles Arts (Barcelona)

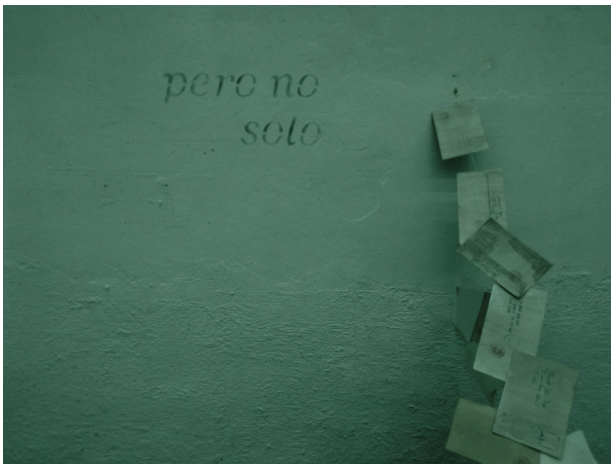
Novembre 2018

56

Aquesta proposta s'elabora dins el context de l'assignatura Actituds Interdisciplinàries, on la premisa és formalitzar una obra que parteixi de la paraula “*arribar*”. Tot i que no està vinculada explícitament a la censura artística; he decidit incloure-la en el treball perquè també parla d'una pràctica limitatòria de la llibertat d'expressió i sovint invisibilitzada. Aquesta tracta de la correspondència filtrada i bloquejada que s'envia a la presó. De les cartes que no *arriben* al seu destí com un altre mecanisme de violència institucional per debilitar psicològicament aquelles que ja es troben privades de llibertat. Per configurar aquest relat he partit de dues cartes de presos. La primera que explica fets habituals del tractament de les comunicacions a l'interior de la presó, concretament a les preses que es categoritzen de polítiques, és una carta d'Alfredo Remírez del 2017 – actualment en llibertat des del 3 de novembre– en la qual se li comunica que les seves cartes seran filtrades per tal de mantenir la seguretat del centre penitenciari. Ell va ser acusat d'enaltiment del terrorisme, després d'exhibir un ninot que denunciava la dispersió dels presos polítics vascos durant les festes del seu poble.

57

“No llevaba 4 días en el hotel que me ha hospedado el estado español, cuando un funcionario me entregó lo siguiente:

58 *“Examinado el expediente del interno Alfredo Ramirez Maraón, condenado en la causa de la AN, por delito en el entorno de la actividad de la organización terrorista ETA, teniendo en cuenta las razones de seguridad y la necesidad de evitar, o al menos obstruir u obstaculizar, el acceso del mismo a cualquier información, noticia o dato que reciba desde el exterior o desde cualquier otro centro penitenciario, pudiera ser instrumentada para perpetrar acciones violentas, que pongan en peligro la vida o integridad física de los funcionarios, autoridades, internos o personas ajenas a la Institución, tanto fuera como dentro de los establecimientos. Para salvar los bienes y valores aludidos, es necesario que toda la información que vierte o recibe el interno, sea filtrada y conocida para preservar la seguridad de los centros y las personas aludidas. Por todo ello se le participa que se acuerda la intervención de las comunicaciones orales y escritas(Art. 46RP) que usted pueda realizar”*

Tal cual, pura prosa. La verdad, llevaba 3 semanas asustado, temiendo el contenido de esas cartas que sabia que estaban de camino pero que no llegaban. Esas cartas que dan mas vueltas que Willy Fog con una Barik hasta llegar a su destinatario, que soy yo. Esas cartas que pueden hacer tambalear el estado que me tiene preso, por el gran delito de expresar libremente mi opinión y sacar un muñeco de cartón en fiestas de mi pueblo para denunciar la dispersión.”

Extracto de la carta de Alfredo Ramirez Maraón,

Noviembre 2017

Des del CP de Basauri. Publicado por lahaine.org

L'altra carta, pertany a Rodrigo Lanza, el qual va ser acusat d'haver matat un home durant una trifulca en un bar de Zaragoza, el qual va resultar ser un militant d'extrema-dreta que va increpar intencionadament a Rodrigo i als seus amics. A més a més, Rodrigo ja havia estat víctima d'un muntatge policial en una altra ocasió, quan al 2006, se'l va acusar d'haver llançat un test des d'un terrat i haver deixat tetraplègic a un Mosso d'Esquadra. En aquests fets, els quals es va demostrar que era del tot innocent, va estar cinc anys a presó, a més a més de les tortures i la violència rebuda durant la detenció i l'interrogatori policial. Així, al gener d'aquest any, des de la presó de Zuera (Zaragoza), va escriure una carta que acabava amb la frase : *Aislado pero no sólo*. Perquè a més a més aquest cop li havien aplicat el règim FIES, el qual es basa en l'aïllament total de la persona presa, sense tenir contacte amb l'exterior, ni amb les altres preses; arribant a passar més de 20 hores tancada a la cel·la.

59

Així doncs, amb la proposta es pretén visibilitzar aquesta pràctica, assenyalant que és quelcom habitual. I que si les lleis que ens regeixen a l'*exterior* - com la llei mordassa - otorguen més poder a les forces de seguretat per tal de poder actuar amb tota impunitat; les que regeixen els centres penitenciaris, es vulneren sense que ni tant sols sapiguem quins drets tenen les preses.

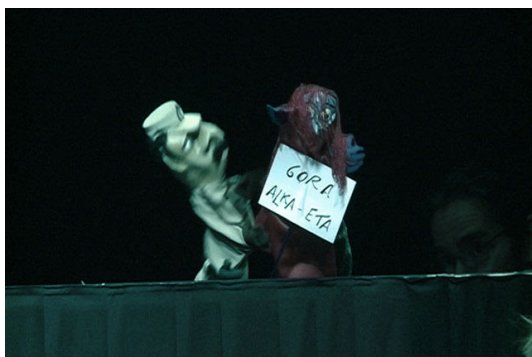
La formalització de l'obra es resol amb una instal·lació, on el pla visual ens mostra cartes que delimiten un punt de llum. Disposades de forma ascendent, una acumulació per degoteig, cartes que arriben però que no traspassen el límit. I a l'interior de l'espai que delimiten les cartes la presència humana a través de la frase d'en Rodrigo Lanza. Les paraules que otorguen el significat a l'acció descrita.

III.

*Don Cristóbal y la Bruja*¹

Conclusions

62

e. Títeres desde abajo, 2017

1. Títol de l'obra censurada per l'Ajuntament de Madrid, de la companyia de titelles Títeres desde abajo. 2017

En un món fictici, una bruixa es condemnada a la soga per uns sers demoníacs que l'acusen d'amagar una mandonguilla-bomba i guardar pancartes a favor d'una organització terrorífica. La veritat és que la bruixa només estava vivint en una casa buida, que resulta que era propietat d'en Don Cristobal, qui no content amb fer-li pagar amb tots els diners que la bruixa tenia, la viola. I a partir d'aquí totes les desgràcies cauen sobre la bruixa, amb un seguit de Don Cristòbals més, representats en sers malèfics – una monja, un policia i un jutge – que la volen fer fora de casa seva, castigant-la i inventant-se mentides sobre ella. La bruixa deixa de viure tranquil·la arrossegada per les estratagemes dels representants de l'ordre i la moral qui intentaran dictar el transcurs de la seva vida.

63

Aquest món fictici va ser censurat al 2017 en el món real, quan la companyia Titeres desde Abajo va mostrar una petita pancarta que formava part de l'obra, on es llegia "*Gora Alka-ETA*". Ficció i realitat es confonien posant de manifest la urgència amb què cal repensar el marge de llibertat artística que hi ha en aquest país. Començant per l'educació artística, des del meu punt de vista, cal donar més pes al discurs de l'art. Ensenyant que l'art no és només allò per distreure's, que no és només entreteniment, sinó que també pot ser instructiu, formatiu, fins-hi tot una eina de lluita. I a partir d'aquí expandir el camp de tolerància en vers les manifestacions artístiques, entendre que un dels

propòsits de l'art és incomodar, i mostrar allò que s'amaga entre els codis de comunicació, en diferents llenguatges que apel·len directament a la nostra experiència. No vol dir això que l'art sigui un generador de *veritats*, al final les obres són la expressió d'individus-artistes que parlen des d'una posició totalment subjectiva i condicionada. I per tant respectar tots aquests relats només pot fer que enriquir-nos, tant a nivell intel·lectual com a nivell social; coneixent els diferents corrents de pensament que fluctuen al nostre entorn. Les expressions artístiques d'una societat ens porten a la comprensió d'aquesta, als seus comportaments, allò que atravesa als seus individus, per tant radiquen en la nostra identitat, ens definim a través d'allò que expressa la nostra cultura.

No obstant, com recull aquest treball, la situació a Espanya és asfixiant. L'excés de Don Cristobals, encarnats en l'Església, la Família Reial, les figures polítiques, les grans empresaries, les jutges, les confidents de totes aquestes, la policia - de tots els colors- , fins a arribar a algunes propietaries dels pisos on malvivim, fa que les atrocitats inventades sobre la bruixa – *artista* – siguin castigades de forma severa. La bruixa coneix mil estratègies per dir el que Don Cristobal s'esforça en amagar sense que ell se'n adoni, però Don Cristòbal per contra també sap mantenir-se en la seva posició poderosa escampant mentides i criminalitzant a la bruixa, perquè sap que una mentida dita mil vegades es converteix en veritat. Aquesta podria ser una metàfora adient per enmarcar la realitat artística a Espanya. Domesticar la cultura per produir relats inofensius, que alhora generen una societat d'individus aïllats. Difondre la consciència de que fer una crítica a la monarquia, des de l'art o qualsevol altre àmbit, està malament i serà castigat. Urgeix doncs recuperar l'art com a mitjà transformador i generador de pensament. Abandonar la idea el·litista de l'art, treure'l de museus i institucions on queda desactivat, i difondre totes les estratègies artístiques per a que puguin ser aplicades a tots els àmbits vitals. Que no es concebi l'art com allò paral·lel a la vida, sino insertar-lo en el mode en què vivim i poder idear infinitat de respostes als conflictes que se'ns presenten, a través dels mil llenguatges que ens brinda la creació artística.

f. Colectivo Democracia, 2013

Tancament

Al llarg d'aquest treball s'han anat esdevenint diferents canvis i aconteixements polítics, com l'anunci de la derogació de la Llei de Seguretat Ciutadana, a instàncies del PSOE, abans de que acabi l'any. Avui – dia 5 de desembre - la llei segueix vigent. D'altra banda l'extremadreta s'ha reunit en un partit polític i avança per sorpresa en les eleccions autonòmiques; sent conscients tot aquest temps de l'existència d'organitzacions legals de caràcter feixista, però creient-los incapaços d'agrupar a tantes votants.

Mirant al futur, la resposta poètica no pot acabar aquí. Amb els canvis de mentalitat que s'estan produint, seguir generant dispositius que alterin l'ordre establert ens permet no caure en els discursos populistes que s'emeten cada cop amb més freqüència des de les formacions polítiques. Després de realitzar aquest treball he obert una porta que em motiva a continuar qüestionant la legislació de l'Estat, de contribuir a canviar la imatge generalitzada que es té sobre l'art i la seva funció en la societat. El coneixement de la Llei de Seguretat Ciutadana i part del Codi Penal m'ha familiaritzat amb un llenguatge el qual he pogut dinamitar; negant o dubtant de tot allò que s'estableix des del sentit comú, allò que s'estableix per consens. Repensant les mateixes situacions amb altres variables m'han mostrat que altres formes de conviure, “*d'ordenar-nos*” són possibles, en les quals no són necessàries ni els dispositius de control ni els cossos garantidors de seguretat.

Llista de referències

Llibres

Arendt, H. *Sobre la violència*, 1ªed. Madrid, Alianza Editorial S.A. 1969. ISBN: 13-978-84-206-5980-0

Blisset i Brünzels. *Manual de guerrilla de la comunicació*, 1ª ed. Barcelona, Ed. Virus. 1999 ISBN: 84-8845-84-4

Butler, J. *Violència de Estado, guerra, resistencia*. 1ªed. Madrid, Katz Editores i CCCB. 2011. ISBN: 978-84-92946-29-7

Comité Invisible. *La insurrección que llega*, [En línia] Paris, La fabrique editions. 2007. Disponible a: <http://www.rebellion.org/docs/86360.pdf>

Comité Invisible. *A nuestros amigos*, [En línia] Ciudad de México, Ediciones “Anarquía es una Sinfonía”. 2014. Disponible a: http://mexico.indymedia.org/IMG/pdf/a_nuestros_amigos_-_comite_invisible.pdf

69

Falcón, E. *La marcha de 150.000.000*, 1ª ed. Valencia, Ed. Germanía. 1998.

Fuera del Orden (Ed.) *Desde dentro*, (nº 1- 8) [En línia] Castelló, Autoedició. 2018. Disponible a: <https://desdedentro.noblogs.org/post/2018/06/21/fanzines/>

G.A.C. *Contra la democràcia*, 1ª ed. [En línia] Autoedición. 2013. Disponible a: <https://es-contrainfo.espiv.net/files/2014/07/contra-la-democracia.pdf>

Rancière, J. *El espectador emancipado*, 1ª ed. Buenos Aires, Manantial. 2010. ISBN: 978-987-500-137-4

Sarrionandia, J. *Jo no sóc d'aquí*, 1ª ed. Barcelona, Pol-len edicions i Pamiela Etxea. 2014. ISBN: 978-84-86469-70-2

Traful, M. *Por una política nocturna*, 1ª ed. Barcelona, Ed. DEBATE. 2002. ISBN: 978-84-83064-90-0

Villegas i Navarro. *Os protegemos de vosotros mismos*, [En línia] Colectivo Democracia. 2014. Disponible a: <https://contraindicaciones.net/fanzine-os-protegemos-de-vosotros-mismos/>

Zizek, S. *Sobre la violència. Seis reflexiones marginales*, 1ª ed. Barcelona, Ed. Paidós Ibérica, S.A. 2009. ISBN: 978-84-493-2208-2

Lleis

París, Declaració Universal dels Drets Humans, *Assamblea General de les Nacions Unides*. 1948, núm. 247 (III) A. art. 19.

70 Espanya. Ley Orgánica 10/1995, de 23 de novembre, del Código Penal. *Boletín Oficial del Estado*. 24 de novembre de 1995, núm. 281, p. 33987.

Espanya. Ley Orgánica 4/2015, de 30 de marzo, de protección de la seguridad ciudadana. *Boletín Oficial del Estado*. 31 març del 2015, núm. 77, p. 27216 a 27243.

Articles en línia

Alfon. *Rompiendo barreras, construyendo realidades*. A: Contraindicaciones [En línia]. Espanya. 2017. Disponible a: <https://contraindicaciones.net/rompiendo-barreras-construyendo-realidades-carta-de-alfon/>

Bourdieu, P. *Sobre el poder simbólico*, A: Intelectuales, política y poder. [En línia] Buenos Aires, UBA/ Eudeba. 2000. Disponible a: http://sociologiac.net/biblio/Bourdieu_SobrePoderSimbolico.pdf

Calderone, M. *Sobre violència simbólica en Pierre Bourdieu*. A: La Trama de la Comunicación, vol.9 [En línia]. Argentina. Facultad de Ciencia Política y Relaciones Internacionales, Universidad Nacional de Rosario. Rosario. 2004. Disponible a: http://rehip.unr.edu.ar/bitstream/handle/2133/487/Calderone%20-%20Violencia%20Simb%C3%B3lica%20en%20Bourdieu_A1a.pdf?sequence=1

Dagorret, D. *La violència simbólica y la dominación*. A: Academia [En línia]. Argentina. Facultad de Periodismo y Comunicación Social Universidad Nacional de La Plata. La Plata. 2017. Disponible a: https://www.academia.edu/35912124/Bourdieu_La_violencia_simbolica_y_la_dominacion

Ignoradxs Okupantes. *El arte de la ocupación y la okupación del arte*. Monte perdido 60 bis. A: Contraindicaciones [En línia].Madrid. 2018. Disponible a: <https://contraindicaciones.net/monte-perdido-60-bis-el-arte-de-la-ocupacion-y-la-okupacion-del-arte/>

Lanza, R. Carta de Rodrigo Lanza, “Aislado pero no solo”. A: A las barricadas [En línia]. Espanya. 2018. Disponible a: <http://www.alasbarricadas.org/noticias/node/39485>

Remírez, A. *Alfredo Remírez, preso político vasco, desde la prisión de Basauri*. A: La Haine. [En línia]. Espanya. 2017. Disponible a: <https://eh.lahaine.org/alfredo-remirez-presos-politico-vasco>

Teoría de las ventanas rotas. A: la Wikipedia. [En línia]. 2018. Disponible a: https://es.wikipedia.org/wiki/Teor%C3%ADa_de_las_ventanas_rotas

Vasallo, B. *Els carrers seran sempre nostres?*. A: La Directa [En línia]. Espanya. 2017. Disponible a: <http://independenciasenseestat.cat/carrers-semple-nostres/>

Audiovisuals

Lendakaris Muertos. *Urrusolo Sistiaga*. Cicatriz en la Matrix. [Disc compacte]. Valencia: Maldito Records. 2016

Títeres desde abajo. *Títeres desde abajo. La bruja y Don Cristóbal*. [En línia]. Producciones ingobernables. 2017. Disponible a: <https://www.youtube.com/watch?v=YCMBpaLRSIc>

Hautsitako Lehioa, Tolosa i Al-Rahmoun [En línia]. Barcelona: Escandalo Films. 2008. 25 min. Disponible a: https://www.youtube.com/watch?v=g9TW3IyBW_4

Altres

72 Amnistía Internacional. *Sal a la calle... Si te atreves. Tres años de la aplicación de la Ley Orgánica de Seguridad Ciudadana*. 2018. [En línia] Disponible a: https://doc.es.amnesty.org/ms-opac/doc?q=%3A*&start=0&rows=1&sort=fecha%20desc&fq=norm&fv=*&fo=and&fq=mssearch_fld13&fv=EUR41300018&fo=and&fq=mssearch_mlt98&fv=gseg01&fo=and

Obres d'art censurades

Azcona, A. *Amén* [Instal·lació], Galería Alicia Hevia, [En línia]. Madrid. 2015. Disponible a: <https://abelazcona.art/amen/>

Cañeque, C. *We are our dresses* [Performance]. [En línia] Espanya. 2011-2013. Disponible a: <http://www.camilacaneque.com/www/souvenir/>.

Doujack, I. *Not dressed for conquering* [Escultura] MACBA, Barcelona. 2015.

Mujeres Públicas. *Cajita de fósforos* [Acció múltiple], Museu Reina Sofía, [En línia]. Madrid. 2014. Disponible a: <http://www.mujerespublicas.com.ar/accionesproyectos.html#reina>

Sainz, A. *No apto para todos los públicos* [Exposició pictòrica] Espacio Tangente, [En línia] Burgos. 2014. Disponible a: <https://ausinsainz.weebly.com/pintura-gran-formato.html>

Sierra, S. *Presos políticos en las España contemporánea*. [Sèrie fotogràfica], ARCO, [En línia] Madrid. 2018. Disponible a: https://www.santiago-sierra.com/201801_1024.php

Notícies de premsa

EFE. *La Audiencia Nacional condena a 2 años y un día de cárcel a los raperos de La Insurgencia por enaltecimiento del terrorismo*. Eldiario. [En línia]. Madrid. 5 desembre 2017. Disponible a: https://www.eldiario.es/politica/Condenados-raperos-Insurgencia-enaltecimiento-terrorismo_0_715328897.html

Europa Press. *El PP busca reformar la protección al derecho al honor para aplicarla en las redes sociales*. Europa Press. [En línia]. Madrid. 6 novembre 2016. Disponible a: <https://www.europapress.es/nacional/noticia-pp-busca-reformar-proteccion-derecho-honor-aplicarla-redes-sociales-20161106110537.html>

Europa Press. *Condenado a 480 euros por difundir un foromontaje de su cara y el cristo de una hermandad*. El Periódico. [En línia]. Madrid. 8 febrer 2018. Disponible a: <https://www.elperiodico.com/es/sociedad/20180207/condenado-fotomontaje-cara-piercing-cristo-jaen-6609061>

Pérez, F. *La Audiencia Nacional vuelve a condenar al rapero Pablo Hásel por enaltecimiento del terrorismo*. El País. [En línia]. Madrid. 2 març 2018. Disponible a: https://elpais.com/politica/2018/03/02/actualidad/1519993957_833787.html

Ramajo, J. *Las tres mujeres que procesionaron el “coño insumiso” serán juzgadas poco antes de la Semana Santa 2019*. eldiario. [En línia]. Madrid. 2 gener 2018. Disponible a: https://www.eldiario.es/andalucia/sevilla/mujeres-procesionaron-cono-insumiso-juzgadas_0_742626161.html

Redacció CCMA. *Condemnat a tres anys i mig de presó el raper Valtonyc per injúries al rei Juan Carles*. CCMA. [En línia]. Barcelona. 23 febrer 2017. Disponible a: <https://www.ccma.cat/324/condemnat-a-3-any-i-mig-de-pres-el-raper-valtonyc-per-injuries-al-rei-joan-carles/noticia/2774636/>

Redacción Deia. *Un juzgado bilbaíno verá la causa por la colocación de un Jesús “despiezado”*. Deia. [En línia]. Bilbao. 10 desembre 2018. Disponible a: <https://www.deia.eus/2018/12/10/bizkaia/bilbao/un-juzgado-bilbaino-vera-la-cause-por-la-colocacion-de-un-jesus-despiezado->

Redacción La Vanguardia. *Retenido y denunciado Evaristo Páramos, excantante de la “Polla Records”*. La Vanguardia. [En línia]. Barcelona. 28 maig 2018. Disponible a: <https://www.lavanguardia.com/cultura/20180527/443880679537/retenido-denunciado-excantante-la-polla-records-contenido-letras.html>

Tots els documents en línia han estat consultats per última vegada el 3 de gener de 2019.

Imatges

Imatge a. A.C.A.B, Google imatges. Recuperat de: <https://www.grindstore.com/products/all-cats-are-beautiful-ladies-black-t-shirt-526860.html>

Imatge b. Camila Cañeque (2013). *We are our dresses*. Recuperat de: <http://www.thelightingmind.com/abel-azcona-atacado-denunciar/>

Imatge c. Ausin Sainz (2014). *No apto para todos los públicos*. Recuperat de: <https://ausinsainz.weebly.com/pintura-gran-formato.html>

Imatge d. Santiago Sierra (2018). *Presos políticos en la España contemporánea*. Recuperat de: <https://www.elindependiente.com/tendencias/2018/02/21/retiran-arcomadrid-la-obra-santiago-serra-presos-politicos-independentista/>

Imatge e. Títeres desde abajo (2017). *Don Cristobal y la bruja*. Recuperat de: https://www.abc.es/espana/madrid/abci-polemico-gora-alka-eta-proximo-pregonero-fiestas-san-isidro-201604282323_noticia.html

Imatge f. Colectivo democracia (2013). *We protect you from yourselves*. Recuperat de: <http://www.democracia.com.es/proyectos/order-i/>

Agraïments

Al col·lectiu *Passar de llarg* per sembrar la llavor.
A l'Albert per la confiança. A les que us ho heu llegit o
teníeu intenció de fer-ho pels ànims que m'heu donat, i
saber que no estava sola. A la Montse per acompanyar-
me en la distància i a la Marta per acompanyar-me en
la proximitat.

